

Király Klára

Hírek a börtönvilágból

Egészségügyi megállapodás Baszkföldön

Spanyolország Navarra tartománya együttműködési megállapodás keretében vállalta, hogy segíti az egészségügyi ellátás javítását a tartomány fővárosa, Pamplona büntetés-végrehajtási intézeteiben. Az Egészségügyi Minisztérium és a Belügyminisztérium közötti egyeztetés után a pamplonai büntetőintézetek csatlakoznak a navarrai közegészségügyi számítógépes rendszerhez. Az a cél, hogy a büntetésüket töltő személyek egészségének védelme megfelelő figyelmet kapjon az intézetekben.

A tervek értelmében a büntetés-végrehajtási intézetek csatlakoznak az SNS-O számítógépes rendszerhez, azért, hogy a fogvatartottak klinikai kórtörténete rögzítésre kerüljön. A Navarrai Egészségügyi Szolgálat felügyeli és tartja karban a rendszert, amelyhez 5 kórház, 7 járóbeteg-ellátó intézmény, 56 egészségügyi központ és 246 független orvosi rendelő tartozik. Az SNS-O önfenntartó kommunikációs és információszolgáltatónaként működik. Az Egészségügyi Intranetnek is nevezett rendszer Microsoft technológián alapul. A kezdeti, kísérleti szakaszban az Intraneten 150 fő adatait rögzítették, majd, a pozitív visszajelzések után kibővítették a létszámot 8 000 főre. „A szakmai szükségleteknek megfelelően terveztük meg a hálózatot. Az egészségügy hatékonyabbá tétele a cél, továbbá egy olyan rendszer kialakítása, amelyben mindenki megtalálja a szükséges információt egy adott betegről” – nyilatkozta Carlos Ibáñez, az SNS-O igazgatója.

Forrás: SNS-O para los presos sanos, Gabriel Alvarez. Noticias de Navarra, 2007. 12. 12. – Sanidad de Navarra: comunicación integrada. Microsoft Revista Perspectivas, Silvia Torres. 2007. 12. 10.

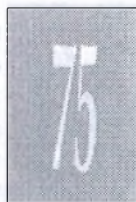
A WHO elismerését fejezte ki két spanyol börtönnek

Az Egészségügyi Világszervezet, a WHO elismerésben részesítette a Madrid IV büntetőközpontot és az Alcalá de Guadaírában található börtönt. A jutalom a legjobb egészségügyi programokat és ellátást biztosító intézeteknek járt, ahol nagy hangsúlyt fordítottak az egészség megőrzésére és a fertőző betegségek terjedésének a megállítására. A WHO második alkalommal adta át a díjat, amivel elismerte a Madrid IV központ mentálhigiénés programját és az Alcalá de Guadaírá dohányzásellenes kampányát.

Forrás: La OMS premia dos proyectos españoles, José Balcells. Prensa. 2007. 12. 15.

Területet sajtátítanak ki egy új spanyol börtön számára

Katalónia tartomány kormányzata Tarrega város területén új börtönt kíván építeni 2011-ig. Megkezdték a földterületek kisajátítását az Els Plans Büntetőközpont számára. A beruházás megkezdésére kitűzött határidőt azonban el kell halasztani, mivel 8 tulajdonos is visszautasította a kormányzat vételi ajánlatát. Erre a 13 hektár területre, amely a büntetés-végrehajtási intéze-

tet venné körbe, azonban még szükség lenne. Egy másik, 23 hektáryi terület is megvásárlásra vár, amelynek tulajdonosa az Institut Catala de Sol (Incasol). A kompenzációra 2 millió eurót (509 millió forintot) szánnak.

Az előkészületek a nehézségek ellenére sem álltak le. Az új büntetés-végrehajtási intézet beruházásának előirányzott költségvetése 95 millió euró (24 milliárd forint). Az új börtön a tervek szerint 750 fogvatartott számára nyújt majd elhelyezést.

Forrás: Nuevo prisión de Tarrega, Maria Jesús Ibáñez. Periodic One, 2007. 12. 03.

Munkavégzés Málagában

A Spanyolország Málaga tartományában, Alhaurín de la Torreban található büntetés-végrehajtási intézet arra törekszik, hogy a fogvatartottak egy nagyobb összeggel rendelkezzenek a büntetésük letöltése végén. Az intézet félrerakja a munkavégzésért járó bér egy részét. Az elítéltek a 900 eurót (228 ezer forintot) csak a szabadlábra kerülésük napján kapják meg. A börtön közelében működő gyár előre leszerződik néhány fogvatartottal, hogy azok foglalkoztatása a szabadulást követően azonnal folytatódjon.

Az elítéltek a büntetés-végrehajtási intézetben a piaci árnál olcsóbban jutnak hozzá bizonyos termékekhez. Kevesebbe kerül a cigaretta, a kávé és még sok más áru. Az elítéltek Németországból hozott alapanyagból az Audi gyár számára készítenek alkatrészeket.

Forrás: Talleres en la prisión de Alhaurín de la Torre, Antonio Pulido. Opinion, 2007. 11. 03.

Jóga a brit börtönökben

Nagy-Britannia több büntetés-végrehajtási intézetében is arra bátorítják a fogvatartottakat, hogy iratkozzanak be jogatanfolyamra. A szakemberek szerint a jóga oldja a stresszt, segít átforgálni a fogvatartottak gondolkodásmódját, és a pozitív hozzáállásra tanít. A jogagyakorlatok mellett végzett meditáció gondolkodásra ösztönöz, és kiegyensúlyozottabbá tesz.

A kezdeményezéshez csatlakozott a maximális biztonsági fokozatú Wakefield intézet, ahol elsősorban a hosszabb időtartamú szabadságvesztésre ítélt fogvatartottak részvételére számítanak. A „Cell Bed Yoga” program 15 lépésből álló gyakorlat elvégzését javasolja. Ezek a gyakorlatok igazodnak a helyhiányhoz és a zárak méretéhez.

Forrás: Stress-relieving yoga in cells, David Green. Daily Mail, 2007. 12. 10.

Olasz elítéltek színházi előadása

Az olasz igazságügyi, illetve népjóléti tárca megállapodása nyomán megszületett kezdeményezésnek az a célja, hogy a reszocializáció során bevonják az elítélteket a kulturális programokba. A projekt keretében a fogvatartottak színházi szereplésre is vállalkozhatnak. Fabio Cavalli rendező Jean Genet Fiala bűnöző című művét adaptálta a büntetésüket töltő elítéltek számára. A darabot a római Piccolo Eliseo színházban mutatták be 2007. decemberében.

A program alapot teremt arra, hogy a résztvevők felelevenítsék és tovább bővíthessék anyanyelvi, irodalmi és történelmi ismereteiket. Az elítéltek más személy helyébe képzelhetik magukat, ezáltal együtt érzőbbé válnak, és javul a kapcsolatteremtő képességük is. A csoportos munka megtanítja számukra, hogyan kell másokkal együttműködni és másokhoz al-

kalmazkodni. A hangképző leckék révén a fogvatartottak beszéde kitisztul, szókincsük bővül. A pszichológusok szerint az elítéltekben megnő az ismeretek utáni vágy és a másokkal szembeni tolerancia.

Forrás: Teatro e carcere all'Eliseo, Alessandro Bruni. Corriere della Sera, 2007. 12. 06.

Vers és prózamondó verseny Olaszországban

Az olasz büntetés-végrehajtási intézetek VI. vers és prózamondó versenyét 2007. november 13-án Milanóban, a San Vittore börtönben rendezték meg. Neves színészek, mint Veronica Pivetti is megjelentek az esten. A Büntetés-végrehajtási Igazgatóság 8 000 önkéntessel és szociális munkással fogott össze, akik rendszeresen részt vesznek a 205 büntetés-végrehajtási intézet különféle rendezvényein, és segítséget nyújtanak azok szervezésében és lebonyolításában.

Az „Emanuele Casalini” Országos Irodalmi Díj is kiosztásra került azon elítéltek között, akik bepillantást engedtek a személyes sorsukba, vagy volt bátorságuk bemutatni a külvilág szeme elől rejtve maradó börtönéletet. Az ehhez hasonló rendezvények célja az, hogy csökkentsék a büntetés-végrehajtás és a társadalom közötti távolságot. Az emberi életben rejlő nehézségek feltárása segít megérteni mások problémáját, és növeli a társadalom tagjainak egymás iránti toleranciáját. A civil lakosság a fogvatartottak gondolatai által közelebb jut a börtönök világához.

Forrás: San Vittore: Cerimonia conclusiva del VI concorso di poesia riservato ai detenuti delle carceri italiane, Filippo Cervo. Corriere della Sera, 2007. 11. 15.

Program az öngyilkosságok megelőzésére

A lombardiai Társadalmi Szolidaritás és Családtámogató Szervezet csökkenteni szeretné az öngyilkosságok számát az olaszországi börtönökben. A programhoz több börtön is csatlakozott. Köztük találjuk Milano San Vittorét, Milano-Operát, a Busto Arsiziót, valamint Pavia, Monza, Como, Bergamo intézeteit. Pszichológusok mellett kriminológusok is részt vesznek a kezdeményezésben. 2002 és 2004 között a projekt eredményesen működött.

Forrás: In Rischio Suicidale, Carlo Sillen. La Repubblica, 2007. 10. 19.

Egészségügyi részleg egy calabriai intézetben

A dél-olaszországi Paola város büntetés-végrehajtási intézete férfi elítéltek számára ad otthont. A börtön nincs túl jó helyzetben, mivel a tömegközlekedési eszközök nem állnak meg az intézet közelében, és a város nem tervezi fejlesztéseket. Az intézet anyagi problémái ellenére igyekszik működtetni a beteg elítéltek kezelésére szolgáló részleget.

A higiénia fenntartása nehéz, mivel a cellák kicsik, és a felújításra nincsenek anyagi eszközök. A túlszűfolttság kedvez a fertőző betegségek terjedésének. Szerencsére a kardiológia, a pszichiátria, illetve a fertőző betegek elkülönítő részlege folyamatosan működik. Speciális kezelések csak külső segítséggel valósíthatók meg. A fogorvos és a szemész külső munkatársként dolgozik, de csak hetente háromszor rendelnek. A kábítószerfüggők minden nap jelentkezhetnek kezelésre, és bármikor beléphetnek a methadon programba.

Forrás: Sanitaria in penitenziario di Paola, Francesco Neri. Gazzetta di Reggio, 2007. 09. 26.

Dante az olasz börtönökben

Az olaszországi börtönökben nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy az elítéltek bekapcsolódhassanak a kulturális életbe. A drámaismeret és a színészi játék nagymértékben hozzájárul a fogvatartottak személyiségfejlődéséhez. A „Dante összes” előadások élvezői között lesznek a Milano-Opera és a sulmonai büntetés-végrehajtási intézetek fogvatartottjai is. A szereplők az elítéltek közül kerülnek ki, akiknek sok energiájukba telik elsajátítani a színpadi mozgást és a közönség elvárásainak megfelelő játékot.

Forrás: Teatro: Benigni 'porta' Dante in galera, Giuliano Castaldo. La Repubblica, 2007. 09. 14.

Sapkakészítő elítéltek Michigan államban

Nem egy átlagos kötökör működik a Tittabawasee városban található Saginaw Büntetőközpontban. Reggel hét órakor kezdődik a munka, ahol az elítéltek a kötésen kívül horgolnak is. A munka folyamata csak annyiban tér el a szabad életben szokásostól, hogy a fémből készült tűket lecserélték műanyagra.

A büntetőközpont 11 épületből áll, amelyeken belül számtalan program várja a fogvatartottakat. A hosszuidősek és az életfogytiglani szabadságvesztésre ítélt részére külön csoportot alakítottak ki. Az oktatást, az egészségügyi ellátást és az étkeztetést a komplexumon belül oldották meg. Súlyosabb egészségügyi problémák vagy traumatológiai esetek kezelésére a közelben levő Duane L. Waters kórházat veszik igénybe.

Szerdánként egy önkéntes, Barbara Fisher vezeti a kötökört. „A résztvevők lépésről lépésre haladva egyre ügyesebben dolgoznak, egyre magasabb színvonalú termékeket állítanak elő. A közösség hasznos tagjának érezhetik magukat. Ha este végigsétálok a termen, azt látom, hogy minden fogvatartott elmélyülten dolgozik. A következő soron vagy egy új minta megalkotásán fáradozik” – nyilatkozta Barbara Fisher.

A csoport néhány tagja már 2004-ben csatlakozott a körhöz. Az 1993-ban létesített intézetben férfi elítéltek vannak fogva tartva. A kötökörhöz való csatlakozás nem kötelező, szerdánként minimum 11, maximum 30 fő jelenik meg a foglalkozásokon. Az elítéltek egymást bátorítják a részvételre, és időnként egymást tanítják.

Meglepo módon néhány elítélt rendelkezik otthonról hozott alapokkal, majd a kötökörben ezt a tudást fejleszti tovább. Az elkészült sapkák, kesztyűk és sálak a különféle karitatív szervezetekhez kerülnek. A csoport szeretné kibővíteni a termékek körét pulóverekkel, zoknikkal és poncsókkal is.

Bay megyében egy helyi non-profit szervezet arra törekszik, hogy segítse a hátrányos helyzetű gyerekeket. Ez a szervezet látja el fonallal az elítélteket. Carrie Dahlberg, a „Most a gyermekekért” nevű szervezet igazgatója úgy nyilatkozott, hogy nagy hatást gyakorolt rá a fogvatartottak helytállása.

Az önkéntesként jelentkező Fisher tartott attól, hogy nem ér el eredményt, sőt kezdetben a börtön vezetése is kételkedett sikerében. A program azonban évek óta tart, tehát az eddig befektetett energia nem veszett kárba. A „Most a gyermekekért” alapítvány igyekszik a fonálutánpótlást biztosítani, ezért rendszeresen felhívja a lakosság figyelmét arra, hogy fekete

és szürke gombolyagokon kívül bármilyenelláthatják a fogvatartottakat. Az említett két szint azért sorolják a kivételek közé, mivel a börtönszemélyzet egyenruhája is mindig szürke és fekete színű.

Forrás: Saginaw County prison inmates knit hats and mittens for charity, Amy Jo Johnson. Examiner National, 2007. 12. 15.

Játégyártó elítéltek

Az 1979 óta működő, férfiak számára fenntartott Elayn Hunt Büntetés-végrehajtási Központ Lusiana államban található. Minden nap reggel hét órától este kilencig tartja nyitva a Hobby Shop elnevezésű üzletét, ahol gyermekeknek készült fajátékokat forgalmaz. Az elítéltek közül kerülnek ki az eladók, de csak a kifogástalan magaviseletűek árulhatják a termékeket.

Karácsony alkalmából a civileken kívül maguk a fogvatartottak is szívesen vásárolnak, és küldenek haza fajátékokat a gyerekeiknek. A faragványok sokfélék, mindegyik fantáziadús alkotás. A karácsonyi ünnepek közeledtével megnőtt a kereslet a játékok iránt. Különböző állatok, például kutyák, lovak, valamint meshősök, diszdobozok és bútorok kerültek a polcokra. A kínálatot bőrből készült övekkel, pénztárcákkal is kibővítették. Darryl Campbell igazgató azt tervezi, hogy a készülő termékek egy részét egy raktárba szállítják, majd átadják a Toys for Tots (Játékok Totyogóknak) szervezet számára.

Az elítéltek, akik a játékokat 2-20 centes órabérért faragják ki, nagyon elfoglaltak az évnek ebben a szakaszában, mivel fel kell készülniük az intézet decemberi diszfelvonulására is. Egyébként az elítéltek számára privilégium a Hobby üzletben dolgozni.

A fogvatartottak más elfoglaltságot is találnak az intézet falain belül. Különböző szakkörökhöz csatlakozhatnak. A Jaycees klub segíti a tagokat a civil életben való boldogulásban, lehetőséget teremt, hogy az elítéltekből felelősségteljes állampolgár váljék. Az Egészség és Fitness klub sportolási lehetőségeket kínál, aktív életmódra nevel. A Zene Társaság a mindenkiben rejlő zenei képességeket fejleszti, igyekszik megismertetni a fogvatartottakkal a zenei kultúrát. A Diák Társaság arra törekszik, hogy az elítéltek továbbtanuljanak, és minél több önképző körhöz csatlakozzanak. A Hunt Józanság Keresők szeretnék a csoportjukat minél több építő jellegű programba bevonni, továbbá megbeszélnek céljaikat, vágyaikat, és támaszt nyújtanak egymásnak. A katolikus és az iszlám hívők szintén csatlakozhatnak egy-egy közösséghez, ahol együtt imádkoznak, és kisebb csoportokban megbeszélnek a vallási kérdéseket.

Forrás: Prison to ship load of handmade toys for needy, Jared Janes. Herald Tribune, 2007. 12. 15.

Egészséges életmóderért program

Az Egyesült Államokban 32 állami büntetés-végrehajtási intézetben úgy döntöttek, hogy az eddigi étrendet megváltoztatják és egészségesebbé teszik azt. A margarint és a sót, ahol csak lehetséges, kerülni fogják. A zöldség és friss gyümölcs mennyiségének növelését tervezik, ellenében a kenyérével, tejével és a magas keményítő tartalmú termékekével.

A döntésre azért került sor, mivel a börtönök nehezen tudják elérni, hogy a büntetés letöltése alatt az elítéltek ne hízzanak el. 2007 őszén a büntetés-végrehajtásért és a rehabilitációért felelős minisztériumi osztály útnak indította a „Egészséges szívért menü” étkezési programot.

Terry Collins börtönigazgató azt nyilatkozta, hogy az étkeztetés jellegét a Mezőgazdasági Minisztérium és az egészségvédő szervezetek által képviselt irányvonal szerint alakították ki. Egy nap alatt a férfi elítéltek számára 2 500, a nők esetében pedig 2 200 kalória bevétele megengedett.

A kezdeményezés előterjesztői abban bíznak, hogy a programnak hosszú távon további kedvező hatásai lesznek. Arra számítanak, hogy csökken a szív- és érrendszeri megbetegedések, a cukorbetegség száma, ezáltal kisebb összeget kell fordítani a betegek kezelésére és a gyógyszerekre.

A program ellenzői természetesen a büntetés-végrehajtási intézetekből kerülnek ki. A legtöbb panasz a zöldség- és húsfogyasztás arányainak megváltoztatása miatt jelentkezett. Félő az is, hogy a helyi üzletekben beszerezhető kekszek és édességek iránti kereslet esetleg nőni fog.

Forrás: State prisons put inmates to ultimate test: healthy diet, Alan Jognson. Coloumbus Dispatch, 2007. 12. 15.

Rózsaszínű cellák

Az Ohio állam nyugati részén található büntetés-végrehajtási intézetek egy része átfestette rózsaszínűre a cellák falait. A pszichológusok által javasolt kísérlet annak a tervnek a része, hogy az elítéltek számára elviselhetőbbé tegyék a bezártságot. A színek, melyek mindennapi életünk alapvető részei, befolyásolják hangulatunkat, érzéseinket, lelkivilágunkat. Vannak színek, amelyek természetünkhöz ösztönösen közelebb állnak, amiket szeretünk, és vannak, amelyeket teljesen elutasítunk. A meleg színek, főleg a piros és árnyalatai energikusabbá tesznek bennünket.

A is csatlakozott a kezdeményezéshez abban a reményben, hogy a változtatások jótékony hatást gyakorolnak a fogvatartottakra. A cellák halvány rózsaszínűek, a rácsok sötétkekek, a folyosók krémszínűek lesznek. A munka elvégzéséhez nem hívnak külső munkaerőt, maguk az elítéltek alakítják át a környezetüket. A fő cél, hogy nyugtatóbbá váljon az élettér, és egy időre eltűnjenek a falfirkák. A buffalói a halványrózsaszínű falra játékmackó-figurákat nyomott.

Több intézetben azonban nem hisznek a színek gyógyító erejében. Az 1990-es évek elején a kansasi városi rendőrség néhány cellát átfestett rózsaszínűre. A fogvatartottak magatartásán azonban semmiféle javulást nem tapasztaltak. Így 2006-ban visszatértek a szürke és bordó árnyalatok használatához.

Forrás: Ohio jail painting cells pink, Tom J. Creeker. National Examiner, 2007. 12. 14.